

EĞİTİMDE AİLENİN ÖNEMİ

Ailenin çocuğuna olan ilgi ve desteğinin ölçüsü; çocuğun sağlığı, eğitimi, başarısı, aile hayatı ve toplumla olan ilişkilerini etkileyecek kadar önemli bir boyuta sahiptir. Eğitim temel olarak ailede başlar ve okul hayatıyla desteklenerek yaşam boyu devam eder. Eğitim hayatı süresince ailelerin çocuklara sunacağı destek başarılı olmalarında oldukça büyük bir önem taşımaktadır. Başarılı bir eğitim öğretim hayatı için, çocuklarımızın okullarıyla ilişkilerimizi ısrarla sürdürmeliyiz. Dersleriyle ilgilenmeliyiz, ihtiyaçlarını zamanında karşılamalıyız. Verimli ders çalışma konusunda çocuklara ne kadar ve nasıl yardımcı olacağımız hususunda uzmanlardan destek almalıyız. Çocuklarımızın zamanlarını nerelerde ve kimlerle geçirdiklerini izlemeliyiz. Bu izleme dengeli, tutarlı, güler yüzlü, eğitim ağırlıklı olmalıdır. Çocuğa veya gence zarar gelecek bir ortam görüldüğünde açıklayıcı ve inandırıcı örnekler vererek rehberlik yapmalıyız.

Çocuklar farklı gelişim dönemlerine girdiklerinde ergenlik dönemi gibi davranışları farklılaşabilir, ders başarıları düşebilir. Bu dönemler geçici dönemlerdir. Endişe ederek tutum ve davranışlarımızı değiştirmemeliyiz. Eğitimde sonuç odaklı değil süreç odaklı düşünmeliyiz.

AİLELERİN GÖSTERMELERİ GEREKEN DAVRANIŞ ÖZELLİKLERİ

- * Çocuklardan yaşlarının üstünde olgunluk beklemeyin. Bütün kuralları birden öğretmeye kalkmayın. Çocuğa zaman tanıyın. Davranış kazanma belli bir sürece dayanır. Onları aşağılamayın, başkalarının yanında onları kırmayın; unutmayın ki onlar da bir gün sizi başkalarının yanında güç duruma düşürebilirler.
- * Kişiliğın oluşmasında en önemli etken ailedir. Anne-baba-çocuk üçgeninde sevginin özel bir yeri vardır. Çocukla bütünleşmek, onu anlamaya, tanımaya çalışmak gerekir. Bunu yaparken kendi çocukluğumuzdaki olumsuz davranış ve alışkanlıkları, aile ortamında tekrar etmemeye özen göstermeliyiz. Çünkü beğenmediğimiz bu davranış ve alışkanlıkları olduğu gibi kendi çocuklarımıza aktarmış oluruz. Çocuklar söylenenlerden çok davranışları taklit eder ve etkilenir.
- * Çocuklarımızın arkadaşlarını, gittikleri eğlence yerlerini, katıldıkları grupları, evde nelerle meşgul olduklarını lütfen izleyelim. Bu izleme dengeli, tutarlı, güler yüzlü, eğitim ağırlıklı bir izleme olmalıdır. Çocuğa veya gence zarar gelecek bir ortam görüldüğünde, ona açıklayıcı örnekler verilerek gerekli rehberlik yapılmalıdır. Bu tür izlemelerde, dayak, baskı, kötü davranma çocuğun ve gencin kötü ortamlara girmesini daha da kolaylaştırır.
- * Ayrıntılar üzerinde gençlerle sürtüşmemeye anne ve babalar özen göstermelidir. Giyim, kuşam, oturuş, kalkış, sakarlık gibi konular üzerinde çok durmak, hemen her davranışı eleştirmek, uyarılar ve öğütlerle genci bunaltmak, gencin bu davranışları ısrarla yapmasına neden olur.
- * Çocuğunuza haksız davrandığınızda ona açıklama yapmaktan çekinmeyin. Özür dilemek, aileye olan sevgiyi azaltmaz, daha da yaklaştırır.
- * Sizin çocuğunuz da olsa her çocuk farklı bir kişisel özelliğe sahiptir. Bu sebeple anne ve babalar çocuklarını tanımaya çalışmalı, onların hangi alanda başarılı veya başarısız olduklarını bilmelidir.

- * Çocukluk ve ergenlik çağında, dayak tehlikeli ve geri tepen bir silahtır. Bu yöntemi çok kullanan ailelerin çocuklarında itaatsizlik, saygısızlık çok fazladır. Gençlerin bazı davranışları karşısında anne ve baba kendini öfkelenmekten alamaz ve bu durumda öfkesini çocuğun kişiliğine ve karakterine zarar verici sözler söyleyerek dindirir. Böyle durumlarda, çocuğun kişiliğine hakaret edilmemeli, hatalı hareketi açıklanmalıdır.
- * Çocukların hatalı bir davranışını gördüğünüzde onu suçlamadan ve ceza vermeden önce yaptığı davranışın nedenlerini anlamaya çalışın.
- * Bazı aileler sosyal ve ekonomik hayatta karşılaştıkları birtakım zorlukları ve sıkıntıları, hayatın gerçeklerini ve zorluklarını öğrenmeleri için aşırı ve abartılı ifadelerle çocuklara aktarırlar. Ancak bu yaklaşım çocukları hayattan korkma, sorumluluk almamama, endişe, karamsarlık, yaşamayı sevmeme gibi davranış bozukluklarına itebilir.
- * Evde anne ve babadan birinin çok kısıtlayıcı, diğerinin hoşgörülü olması gibi tutarsız disiplinler kadar, bir gün hoşgörülü olduğu bir konuda, bir süre sonra, çok sınırlayıcı olması, çocuklarda davranış bozukluklarına yol açabilmektedir. Çok ağır disiplin kuralları ile çok gevşek disiplinlerin etkisiz kaldığı görülmüştür.
- * Çocuğa karşı aşırı ilgi, sıkı kontrol ya da aşırı ilgisizlik, vurdumduymazlık; çocuğu yalan söyleme, hırsızlık, pasiflik ve aşırı saldırganlık gibi olumsuz davranışlara sürükler.
- * Davranış bozukluğu; gençteki yetersizlik, önemsizlik ve değer duygusu eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, öğretmenler, anne ve babalar gence değer verdiğini, önemsendiğini fırsatlar oluşturarak hissettirmeli ve inandırmalıdır.
- * Çocuklarla ilgili bir karar verilirken onların da görüşlerini almak, alınan kararları benimsemelerine yardımcı olacaktır.
- * Çocuklarımıza, onları koşulsuz sevdiğimizi, onlara değer verdiğimizi ve güvendiğimizi sık sık dile getirmeli ve bu duygularımızı davranışlarımızla göstermeliyiz.
- * Çocuklarımızı kardeşleriyle veya başkalarının çocuklarıyla kıyaslamamalıyız. Bu tür tutumlar kıskançlığa neden olabilir.
- * Tekrarlanan olumsuz davranışları cezalandırmak yerine nedenlerini araştırarak olumsuz davranışları olumlu davranışlara çevirebiliriz. Örneğin yalan söyleyen çocuğa öykü yazdırmak, saldırgan çocuğa spor yaptırmak gibi.
- * Ailede hoşgörülü davranış sergilenmesi, çocukların bağımsız gelişmelerine yardımcı olur. Ancak; aileler çocuklarına karşı aşırı hoşgörülü davranırlarsa onların topluma uyumlarını güçleştirebilirler. Aşırı hoşgörü gençlerde sorumluluk duygusunun gelişmesini olumsuz etkiler.
- * Yalnız kalma ergenlik döneminin özelliklerindedir. Ancak; genç devamlı ve uzun süreli olarak odasına çekiliyor ve ailede olup bitenlerle ilgilenmiyorsa anne ve baba çocuklarının bir sorunu olabileceği ihtimali üzerinde durmalıdır.
- * Devamlı eleştirilen bir çocuk; kınama ve ayıplamayı, intikam ortamında yetiştirilen çocuk; kavga ve şiddeti, alay edilerek yetiştirilen çocuk; sıkılıp utanmayı, utanç duygusuyla eğitilmişse; kendini suçlamayı öğrenir.
- * Hoşgörüyle yetiştirilen çocuk; sabırlı olmayı, destek vererek yetiştirilen çocuk; güven duymayı, övülerek yetiştirilen çocuk; takdir etmeyi, saygı gösterilerek yetiştirilen çocuk; adil olmayı, güven ortamında yetiştirilense kendinden emin olmayı öğrenir.
- * Anne-babalar hangi konuda olursa olsun çocukların duygularını dile getirmelerinde onlara yardımcı olmalıdır.